

Ukens statistikk

1. - 5. november 1999

44

Statistics Norway

Statistisk sentralbyrå

Ny statistikk

- Foreldrebetalingundersøkelsen for barnehager, per august 1999 3
- Interesseorganisasjoner. Strukturstatistikk, 1997 4
- Byggekostnadsindeks. Rørleggerarbeid i kontor- og forretningsbygg, september 1999 6
- Hotell- og restaurantvirksomhet og landtransport. Strukturundersøkelse, 1996 og 1997 7
- Avfallsframskrivning, 2010 9
- Arbeidskraftundersøkelsen, 3. kvartal 1999 10
- Personlig tjenesteyting, 3. termin 1999 13
- Kloakk- og renovasjonsvirksomhet, 3. termin 1999 14
- Detalomsetningsindeksen. Endelige tall, september 1999 15
- Forskning og utviklingsarbeid. Strukturstatistikk, 1997. 16
- Produksjonsindeks for industrien, september 1999 17
- Varekonsumindeksen, september 1999 18

Annet stoff

- Statistikk mot år 2000: 1986-1987:
Stor vekst i kvinnesysselsettingen 19

Ukens statistikk

Redaksjon: Svein Longva (ansv. red.), Atle Jansson, Aina Landsverk og Ragnfrid Longva.

Trykk: Lobo Grafisk as.

Priser: Pr. år kr 950,- inkl. mva. Enkeltnr. kr 30,- inkl. mva.

ISSN: 0804-0524.

Husk å oppgi kilde: Ukens statistikk, Statistisk sentralbyrå.

Dagens statistikk

Ukens statistikk fungerer som en ukentlig oppsummering av de daglige statistikkfrigivningene på Statistisk sentralbyrås (SSB) webtjeneste. Der blir all ny statistikk presentert under navnet Dagens statistikk, som er en integrert del av hjemmesiden på webtjenesten.

Papirutgaven av Ukens statistikk kan du laste ned i PDF-format fra vår webtjeneste: <http://www.ssb.no/us/>.

I Dagens statistikk presenteres all ny statistikk fra SSB. Statistikken dekker hele spekteret av norsk samfunnsliv. Alle nye statistikker blir presentert med en nyhetsartikkel, tabeller og figurer. På hjemmesiden finner du tittel og ingress, med link til resten av artikkelen. Dagens statistikk blir oppdatert med nye statistikker hver dag kl. 1000.

En oversikt over alle planlagte frigivninger finnes i Statistikk-kalenderen, som du finner på vår webtjeneste:

<http://www.ssb.no/emner/kalender/>.

Publisering

Statistisk sentralbyrå utgir statistikk og analyser i en rekke ulike serier og periodiske publikasjoner. I **Norges offisielle statistikk** inngår Statistisk årbok, Historisk statistikk og Regionalstatistikk. **Samfunnsspeilet** og **Økonomiske analyser** bringer utdypende kommentarer og analyser. **Statistiske analyser** bringer mer "populære" analyser. **Sosiale og økonomiske studier** er en serie for forskningsformidling. **Rapporter** i tilknytning til aktuelle prosjekter og oppdrag. Aktuell statistikk presenteres i temapublikasjoner; **Bank- og kredittstatistikk**, **Månedstatistikk over utenrikshandelen**, **Bygginformasjon**, **Aktuelle befolkningstall**, **Barn og unge**, **Aktuell statistikk** og **Aktuell utdanningsstatistikk**.

I samarbeid med øvrige nordiske statistikkbyråer, utgis årlig Nordisk statistisk årbok, samt en CD-ROM med nordisk statistikk.

Bestilling av publikasjoner

Statistisk sentralbyrå,
Salg- og abonnementservice,
2225 Kongsvinger

Telefon: 62 88 55 00

Telefaks: 62 88 55 95

E-post: salg-abonnement@ssb.no

Enkeltpublikasjoner kan også kjøpes hos:
Akademika – avdeling for offentlige publikasjoner
Møllergt. 17, Postboks 8134 Dep, 0033 Oslo
Telefon: 22 11 67 70. Telefaks: 22 42 05 51

Alle publikasjoner finnes i vårt bibliotek.
Telefon: 22 86 46 42/43. Telefaks: 22 86 45 04.

Standardtegn i tabeller

Tall kan ikke forekomme	.
Oppgave mangler	..
Oppgave mangler foreløpig	...
Tall kan ikke offentliggjøres	:
Null	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
Foreløpig tall	*
Brudd i den loddrette serien	—
Brudd i den vannrette serien	
Rettet siden forrige utgave	r
Desimalskilletegn	, (.)

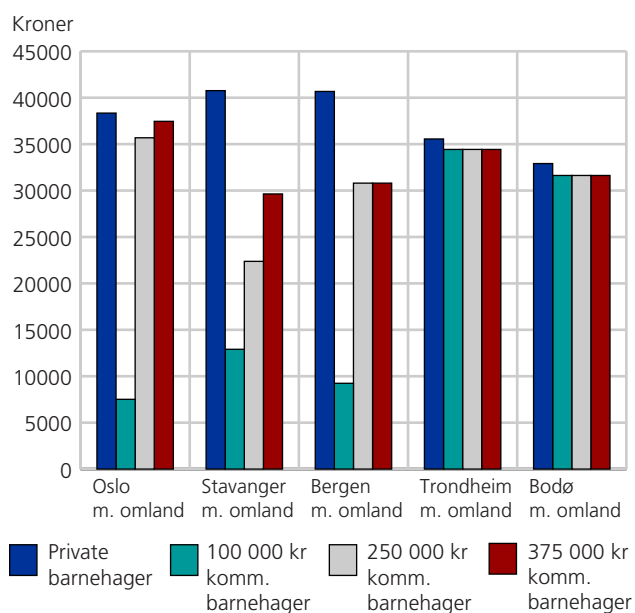
Foreldrebetalingundersøkelsen for barnehager, per august 1999

Prisforskjell på over 50 prosent

Prisen foreldre må betale for en barnehageplass varierer sterkt fra kommune til kommune. Selv innenfor samme fylke kan familier i samme inntektsgruppe oppleve prisforskjeller i årsbetalingen på noe over 50 prosent.

Prisen for å ha et barn i barnehage viser stor variasjon avhengig av hvilken kommune man bor i. I et utvalg på 109 kommuner er prisen for en barnehageplass i de ti dyreste kommunene hele 50 prosent høyere enn i de ti billigste. Dette gjelder for familier med en brutto årsinntekt på 375 000 kroner. Forskjellen er stor også for familier i lavere inntektsgrupper.

Gjennomsnittlig årsbetaling for ett barn, etter region, barnehagetype og husholdningens samlede brutto årsinntekt. August 1999. Kroner

Inntektsgradert betalingssystem

Et viktig aspekt knyttet til de kommunale forskjellene i foreldrebetalingen er at det brukes ulike betalingssystemer. I overkant av 40 prosent av kommunene har graderte betalingssatser etter foreldrenes inntekt som en ordinær del av betalingssystemet. I de andre kommunene må foreldrene betale det samme uavhengig av hva de tjener (flate satser). For familier med inntekter under 100 000 kroner er det utbredt at kommunene tilbyr reduksjon eller gratis plass etter særskilt vurdering.

Alle kommunene i utvalget gir søskenmoderasjon til familier med to eller flere barn i samme barnehage. Reduksjonen i betaling for barn nummer to varierer fra 20 til 50 prosent.

Private barnehager

De private barnehagene uten kommunal støtte benytter seg i all hovedsak av flate satser. Dette gjør at familier med inntekt på 100 000 og 250 000 kroner står overfor store prisforskjeller mellom et kommunalt og et privat tilbud i de tilfellene de kommunale barnehagene tilbyr inntektsgradert betaling. Denne problemstillingen gjelder spesielt regionene Oslo, Stavanger og Bergen. I Stavanger- og Bergensregionen er de private barnehagene også vesentlig dyrere for familier med en inntekt på 375 000 kroner. En familie i Stavanger med denne inntekten må i gjennomsnitt betale 27 prosent mer i året for en privat enn en kommunal barnehageplass. Tilsvarende familie i Bergensregionen må betale 24 prosent mer.

Statistikken utgis hvert halvår.

Interesseorganisasjoner. Strukturstatistikk, 1997

18 300 ansatte i interesseorganisasjonene

Ifølge statistikk for interesseorganisasjoner 1997 sysselsetter næringen 18 303 personer fordelt på 4 279 foretak. Dette er første gang Statistisk sentralbyrå publiserer strukturstatistikk for denne næringen.

Interesseorganisasjoner i denne sammenheng omfatter næringslivs- og arbeidsgiverorganisasjoner, yrkessammenslutninger, arbeidstakerorganisasjoner, organisasjoner med religiøst formål, politiske partier og andre interesseorganisasjoner, blant annet innenfor miljøvern og hobbyvirksomhet med videre. Sports- og idrettsorganisasjoner inngår ikke i statistikken.

En rekke av foretakene har flere avdelinger (bedrifter) som tilhører andre næringsområder. En del foretak innenfor andre næringsområder har avdelinger (bedrifter) som er interesseorganisasjoner. Det finnes i alt 4 391 bedrifter (avdelinger eller lokale enheter, foreninger, klubber med videre) som til sammen har 14 702 ansatte. I det følgende beskrives kun statistikk basert på foretak.

Knappt en tredjedel (5 796 personer) av samtlige ansatte arbeider innenfor religiøse organisasjoner. Det arbeider bortimot like mange personer i arbeidstakerorganisasjonene (3 408) som i næringslivs-, arbeidsgiverorganisasjoner og yrkessammenslutninger (2 992). Disse gruppene sysselsetter i hovedsak heltidsansatte. De religiøse og partipolitiske organisasjonene sysselsetter en større andel deltidsansatte, henholdsvis 33 og 36 prosent.

Store forskjeller i finansiering av driften

Salg av varer og tjenester utgjorde 27 prosent av totale driftsinntekter i interesseorganisasjonene. (Inntekter fra seminarer, kurs, andre arrangementer, varer og tjenester levert fra organisasjonen, betalte konsulentoppdrag utført av bedrifter/privatpersoner og inntekter av fast eiendom/husleier med videre inngår i salg av varer og tjenester.) Medlemskontingenter står for 38 prosent,

mens ulike tilskudd og testamentariske gaver utgjør 20 prosent av driftsinntektene. Kildene for driftsinntekter har svært ulik betydning for de forskjellige interesseorganisasjonene. Innsamlede midler fra innsamlingsaksjoner, spilleautomater og lignende har stor betydning bare for de religiøse organisasjonene, mens medlemskontingenter er den største inntektskilden for arbeidstakerorganisasjonene. Tilskuddene er viktigste finansieringskilde for de politiske partiene og religiøse organisasjoner.

I tillegg til driftsinntektene finnes det også tilgang på midler i form av renteinntekter redusert for rentekostnader, ekstraordinære poster og bevegelser til/fra fond og avsetninger. Denne type inntekter ligger på rundt 6 prosent eller mindre av total tilgang på midler for interesseorganisasjonene utenom næringslivs- og arbeidsgiverorganisasjonene. For disse organisasjonene utgjør slike inntekter en femtedel av total tilgang på disponible midler.

Personalkostnader utgjør rundt en tredjedel av driftskostnadene i hver enkelt av næringsgruppene, bortsett fra de religiøse organisasjonene hvor denne andelen ligger på 51 prosent. Godtgjørelse til styre og representantskap utgjør fra 0,1 til 1,8 prosent, bortsett fra for yrkessammenslutningene hvor andelen ligger på 2,6 prosent av driftskostnadene. Øvrige kostnader går til dekning av varekjøp, kontor og administrasjon, vedlikehold og drift av fast eiendom, reiser, kostnader knyttet til innsamlingsaksjoner, utdelinger/overføringer til formål, andre kostnader til formål som organisasjonen støtter, avskrivninger og andre driftskostnader ikke nevnt over.

Driftsinntekter i interesseorganisasjonene 1997, fordelt i prosent, etter næring

	Inntekter av salg fra varer og tjenester fra organisasjonen	Totale tilskudd og gaver som andel av driftsinntekter	Innsamlede midler	Medlemskontingent	Øvrige driftsinntekter
Interesseorganisasjoner i alt	27	20	5	38	10
Næringslivs- og arbeidsgiverorganisasjoner	32	12	0	50	6
Yrkessammenslutninger	34	11	0	41	13
Arbeidstakerorganisasjoner	4	5	0	80	11
Religiøse organisasjoner	10	55	23	4	9
Partipolitiske organisasjoner	6	66	7	6	15
Interesseorganisasjoner ellers	57	15	2	16	10

Ved henvendelse kan det bestilles flere opplysninger om interesseorganisasjonene. På foretaksnivå finnes det mer detaljerte data om driftsinntekter, andre tilganger av midler og om kostnader. For et utvalg av foretakene finnes disse tallene også fordelt på ulike typer aktiviteter som den enkelte organisasjon har som hovedvirksomhetsområde (for eksempel musikk, utdanning, helse, sosiale tjenester og så videre). For det

samme utvalget finnes også balansetall og investeringer. På bedriftsnivå finnes tall for ansatte og driftskostnader totalt.

Statistikken utgis i forbindelse med oppdrag fra Institutt for samfunnsforskning og Norsk senter for organisasjon og ledelse ved Universitetet i Bergen.

Tabell 1 Interesseorganisasjoner. Antall foretak, ansatte, deltidsansatte og timeverk, etter næring. 1997

Næring	Antall foretak	Totalt antall ansatte (gjennomsnitt i året)	Antall deltidsansatte ¹	Utførte timeverk i 1 000 av ansatte	Gjennomsnittlig utførte timeverk per ansatt
91 Interesseorganisasjoner (ikke nevnt annet sted i NACE næringsstandard)	4 279	18 303	5 121	26 902	1 470
91.1 Næringslivs- og arbeidsgiverorganisasjoner og yrkessammenslutninger	740	2 992	428	4 958	1 657
91.11 Næringslivs- og arbeidsgiverorganisasjoner	489	2 258	234	3 800	1 683
91.12 Yrkessammenslutninger	251	734	194	1 158	1 578
91.2 Arbeidstakerorganisasjoner	679	3 408	419	5 812	1 705
91.3 Andre interesseorganisasjoner	2 860	11 903	4 274	16 132	1 355
91.31 Religiøse organisasjoner	1 056	5 796	1 910	8 746	1 509
91.32 Partipolitiske organisasjoner	148	581	211	847	1 458
91.33 Interesseorganisasjoner ellers	1 656	5 526	2 153	6 538	1 183

¹Antall ansatte som arbeider mindre enn normal arbeidstid på ukebasis.

Tabell 2 Interesseorganisasjoner. Antall foretak og driftsinntekter (anskaffelse av midler), etter næring. 1997. 1 000 kroner

Næring	Antall foretak	Driftsinntekter (sum anskaffelser av midler)	Inntekter fra salg av varer og tjenester fra organisasjonen ¹	Betalte konsulentoppdrag utført for stat, fylke eller kommune ²	Annonseinntekter, inntekter av firmareklame og andre sponsorinntekter	Medlemskontingent	Tilskudd fra internasjonale organisasjoner	Tilskudd fra offentlig forvaltning (frie og bundne midler - stat/fylke/kommune)
91 Interesseorganisasjoner (ikke nevnt annet sted i NACE næringsstandard)	4 279	12 932 537	3 556 227	40 743	211 602	4 915 364	141 171	1 594 317
91.1 Næringslivs- og arbeidsgiverorganisasjoner og yrkessammenslutninger	740	2 763 561	891 077	17 685	63 214	1 329 207	8 976	118 151
91.11 Næringslivs- og arbeidsgiverorganisasjoner	489	2 126 366	674 838	8 329	34 593	1 065 527	4 619	89 228
91.12 Yrkessammenslutninger	251	637 195	216 239	9 356	28 621	263 680	4 357	28 923
91.2 Arbeidstakerorganisasjoner	679	3 549 420	158 030	1 530	101 523	2 829 351	2 023	66 572
91.3 Andre interesseorganisasjoner	2 860	6 619 556	2 507 120	21 528	46 865	756 806	130 172	1 409 594
91.31 Religiøse organisasjoner	1 056	2 242 864	221 931	36	6 632	82 150	42 329	792 448
91.32 Partipolitiske organisasjoner	148	378 606	24 042	20 178	3 604	21 255	48 733	143 711
91.33 Interesseorganisasjoner ellers	1 656	3 998 086	2 261 147	1 314	36 629	653 401	39 110	473 435
			Tilskudd/overføringer mellom hovedorganisasjon og lokallag på fylkes- og kommunenivå	Testamentariske gaver og arv og andre tilskudd fra private personer	Tilskudd/gaver fra andre innenlandske organisasjoner og bedrifter	Innsamlende midler ³	Naturalytelser	Andre driftsinntekter
91 Interesseorganisasjoner (ikke nevnt annet sted i NACE næringsstandard)		157 745	216 975	304 846	161 151	620 424	60 217	951 755
91.1 Næringslivs- og arbeidsgiverorganisasjoner og yrkessammenslutninger		73 089	66 417	1 821	50 087	4 591	20	139 226
91.11 Næringslivs- og arbeidsgiverorganisasjoner		49 817	54 368	392	48 351	3 872	20	92 412
91.12 Yrkessammenslutninger		23 272	12 049	1 429	1 736	719	0	46 814
91.2 Arbeidstakerorganisasjoner		33 265	69 822	1	8 263	16	64	278 960
91.3 Andre interesseorganisasjoner		51 391	80 736	303 024	102 801	615 817	60 133	533 569
91.31 Religiøse organisasjoner		38 465	41 840	287 517	27 076	513 586	139	188 715
91.32 Partipolitiske organisasjoner		1 618	26 448	529	28 282	26 782	619	32 805
91.33 Interesseorganisasjoner ellers		11 308	12 448	14 978	47 443	75 449	59 375	312 049

¹Seminarer, kurs, andre arrangementer, varer og tjenester levert fra organisasjonen, betalte konsulentoppdrag utført av bedrifter/privatpersoner og inntekter av fast eiendom/husleier med videre. ²Utførte prosjekter/konsulentoppdrag/oppgaver. ³Innsamlingsaksjoner, spilleautomater, lotterier.

Byggekostnadsindeks. Rørleggerarbeid i kontor- og forretningsbygg, september 1999

Økte rørleggerkostnader

De totale byggekostnadene for rørleggerarbeid i kontor- og forretningsbygg gikk opp med 0,6 prosent fra august til september i år.

Fra januar til september i år har de totale installasjonskostnadene steget med 2,6 prosent. Kostnadene for sanitærinstallasjoner økte i denne perioden med 2,7 prosent, mens kostnadene for varmeinstallasjoner gikk opp med 2,4 prosent.

Abonnementskort

Det blir trykket et eget månedlig abonnementskort for indeksen. Kortet kan bestilles hos Statistisk sentralbyrå, Salg- og abonnementservice, 2225 Kongsvinger, telefon 62 88 55 00 og koster 270 kroner i året.

Hotell- og restaurantvirksomhet og landtransport. Strukturundersøkelse, 1996 og 1997

Økt omsetning innenfor landtransport

Foretakene innenfor landtransport omsatte for 35 615 millioner i 1997, mens hotell- og restaurantvirksomheten hadde en samlet omsetning på 30 703 millioner kroner.

I næringen hotell- og restaurantvirksomhet var det 9 687 foretak i 1997. Samlet sysselsatte de 72 885 personer og omsatte for 30 703 millioner kroner. Lønnskostnadene i næringen var på 9 874 millioner.

Næringshovedgruppen hotellvirksomhet hadde 1 499 foretak og 26 829 sysselsatte i 1997. Foretakene i næringen omsatte for 12 988 millioner og hadde lønnskostnader på 4 369 millioner kroner. Restaurantvirksomheten sysselsatte 34 488 personer i 1997. De 5 993 foretakene innenfor denne næringshovedgruppen omsatte for 12 925 millioner og betalte 3 889 millioner i lønnskostnader.

Landtransport sysselsatte 60 909 personer og omsatte for 35 615 millioner i 1997. Lønnskostnadene i de 17 281 foretakene var 11 817 millioner. I 1996 var det 17 280 foretak med 61 129 sysselsatte, 34 828 millioner i omsetning og 11 106 millioner i lønnskostnader.

Foretakene innenfor transport med rutebil, sporveis- og forstadsbane hadde en samlet sysselsetting på 14 780 personer i 1997. De 265 foretakene i denne næringsgruppen hadde til sammen en omsetning på 6 415 millioner og lønnskostnader på 3 696 millioner. Året før var det 14 970 sysselsatte og 5 609 millioner kroner i omsetning i næringsgruppen.

Drosjebiltransport hadde en omsetning på 3 694 millioner i 1997. Dette var en økning på om lag 5 prosent fra året før. Lønnskostnadene for de 4 836 foretakene i næringen var i 1997 på til sammen 1 135 millioner kroner. I 1996 var lønnskostnadene på 1 120 millioner, fordelt på 4 627 foretak.

Godstransport på vei hadde 11 878 foretak og 26 179 sysselsatte i 1997. Foretakene i næringsgruppen omsatte for 21 232 millioner i 1997 og hadde lønnskostnader på 4 538 millioner kroner. I 1996 var det 12 110 foretak som sysselsatte 26 096 personer. Omsetningen i 1996 var på 21 475 millioner kroner.

Tabell 1 Hotell- og restaurantvirksomhet. Hovedtall, etter næringsundergruppe. 1997

Næringsundergruppe	Antall foretak	Sysselsetting	Omsetning	Lønnskostnader	Bruttoinvesteringer ¹
55 Hotell- og restaurantvirksomhet i alt.....	9 687	72 885	30 703 218	9 873 675	1 406 187
55.1 Hotellvirksomhet	1 499	26 829	12 987 777	4 368 600	478 259
55.11 Drift av hoteller, pensjonater og moteller med restaurant	1 319	25 562	12 422 353	4 195 948	432 367
55.12 Drift av hoteller, pensjonater og moteller uten restaurant	180	1 267	565 424	172 653	45 892
55.2 Annen overnatting.	1 040	1 957	805 607	148 566	182 363
55.21 Drift av vandrerhjem og turisthytter	253	665	257 569	46 090	31 198
55.22 Drift av campingplasser.....	634	979	423 543	72 705	148 128
55.23 Overnatting ellers	153	313	124 495	29 771	3 038
55.3 Restaurantvirksomhet	5 993	34 488	12 925 243	3 889 258	675 861
55.301 Drift av restauranter og kafeer	4 746	30 072	11 485 032	3 545 641	635 613
55.302 Drift av gatekjøkken, salatbarer og pølseboder	1 247	4 416	1 440 211	343 617	40 247
55.4 Drift av barer	261	2 170	660 304	172 656	14 876
55.5 Kantine- og cateringvirksomhet	894	7 441	3 324 287	1 294 595	54 829
55.51 Kantiner drevet som selvstendig virksomhet.	334	3 707	1 727 539	703 598	14 924
55.52 Cateringvirksomhet.....	560	3 734	1 596 748	590 997	39 905

¹ Eksklusive utgifter til kjøp av tomt og grunn.

Tabell 2 Landtransport. Hovedtall, etter næringsundergruppe. 1996 og 1997

Næringsundergruppe	Antall foretak		Sysselsetting		Omsetning		Lønnskostnader		Bruttoinvesteringer ¹	
	1996	1997	1996	1997	1996	1997	1996	1997	1996	1997
60.1 Jernbanetransport	3	3	7 468	7 253	3 727 375	3 710 908	2 286 263	2 314 169	4 338 000	4 376 000
60.2 Annen landtransport	17 277	17 278	53 661	53 656	31 100 987	31 904 335	8 820 112	9 502 916	4 127 481	5 334 724
60.21 Transport med rutebil, sporvei og forstadsbane.	265	265	14 970	14 780	5 609 285	6 414 922	3 271 151	3 695 721	625 183	777 181
60.211 Rutebiltransport	261	261	12 972	13 247	4 613 681	5 531 198	2 594 842	3 186 278	486 071	554 132
60.212 Transport med sporveis- og forstadsbane	4	4	1 998	1 533	995 604	883 724	676 309	509 443	139 112	223 049
60.22 Drosjebiltransport	4 627	4 836	11 751	11 811	3 532 725	3 693 938	1 120 338	1 134 710	1 103 252	1 451 216
60.23 Landtransport med passasjerer ellers.	275	299	844	886	483 783	563 293	121 053	134 259	40 655	88 873
60.24 Godstransport på vei.	12 110	11 878	26 096	26 179	21 475 194	21 232 182	4 307 571	4 538 226	2 358 392	3 017 453

¹ Eksklusive utgifter til kjøp av tomt og grunn.

Avfallsframskrivning, 2010

Fortsatt vekst i avfallsmengdene

Det ventes fortsatt vekst i avfallsmengdene i årene framover, men man venter at veksttakten vil være lavere enn i de foregående år.

Kommunalt avfall ventes å vokse med 31 prosent fra 1995 og fram til 2010. Husholdningsavfallet ventes å øke mest, med 45 prosent, mens veksten i næringsavfallet ventes bli på 18 prosent. Den årlige veksttakten i avfallsmengdene antas å bli lavere enn i de foregående år.

Avfall i kommunal behandling, statistikk for 1992 og 1995 og framskrivninger for 2010. Tonn og vekst i prosent

	Tonn			Vekst i prosent	
	1992	1995	2010	1992-1995	1995-2010
Industriavfall	188 131	227 915	258 454	21	13
Bygge- og rivingsavfall	94 913	84 526	94 496	-11	12
Kontoravfall.	174 110	123 360	160 689	-29	30
Annet spesifisert avfall	111 292	41 621	50 431	-63	21
Blandet avfall.	519 169	982 753	1 161 113	89	18
Næringsavfall i alt. 1 135 413 1 460 175 1 725 183				29	18
Husholdningsavfall. 1 087 366 1 261 982 1 830 760				16	45
Kommunalt avfall i alt.	2 222 779	2 722 157	3 555 942	22	31

Drivkreftene er den generelle økonomiske veksten og sammensetningen av denne på næringer samt utviklingen i privat konsum. Bakgrunnen for avfallsframskrivningene er økonomiske framskrivninger som samsvarer om lag med tilsvarende vekst i forrige langtidsprogram.

Det er også gjort nye framskrivninger for avfall generert i industrien, utover det som registreres ved kommunale mottak. De totale mengdene produksjons- og

forbruksavfall som er generert i industrien å vokse med 16 prosent i perioden 1996-2010.

Nytt i forhold til tidligere framskrivninger fra Statistisk sentralbyrå er at det også er gjort anslag på de totale avfallsmengdene som genereres i Norge. Fra 1996 til 2010 ventes totale avfallsmengder å øke med 23 prosent hvis en ser bort fra løsmasser med videre. Om en regner med løsmasser med videre som avfall blir veksten i perioden på 17 prosent.

Totale avfallsmengder, statistikk for 1996 og framskrivninger for 2010. Tonn og vekst i prosent

	Mengde i tonn		Vekst i prosent 1996-2010
	1996	2010	
Papir.	920 827	1 173 381	27
Metall.	580 066	690 129	19
Glass	121 420	156 975	29
Våtorganisk	1 555 812	2 044 718	31
Andre ¹	2 550 642	3 025 006	19
Spesialavfall	650 000	728 405	12
Totalt uten løsmasser med videre.	6 378 767	7 818 614	23

¹Inkluderer plast, tre, tekstiler, slam og slagg, asfalt og tegl, finstoff, elektrisk og elektronisk avfall, gummi og lær, og annet, blandet eller ukjent avfall.

Ved å ta utgangspunkt i framskrivningene og ulike typer tilgjengelig renseteknologi, anslås en reduksjon i de miljøskadelige utslippene fra forbrenningsanlegg på opp i mot 50 prosent fra 1997 til 2010. Utslippene av deponigasser anslås noenlunde uendret.

Statistikken er publisert i rapporten "Framskrivning av avfallsmengder og miljøbelastninger knyttet til sluttbehandling av avfall".

Arbeidskraftundersøkelsen, 3. kvartal 1999

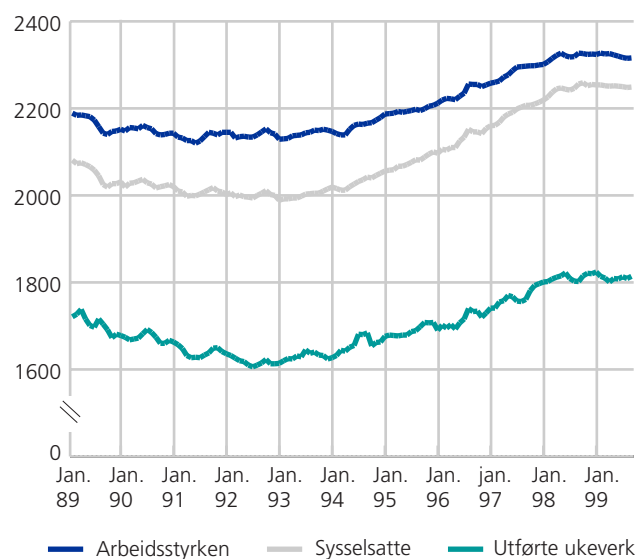
Tegn til stagnasjon i arbeidsmarkedet

Fra 3. kvartal i fjor til 3. kvartal i år var sysselsettingen uendret, mens arbeidsledigheten gikk opp med 4 000.

73,8 prosent av befolkningen (16-74 år) var enten sysselsatte eller arbeidsledige i 3. kvartal i år, mot 74,0 prosent ett år tidligere. Nedgangen i yrkesdeltakelsen kom blant menn. Den økte med 0,2 prosentpoeng for kvinner og gikk ned med 0,6 prosentpoeng for menn.

Sammenlignet med 3. kvartal 1998 var det en klar nedgang i industrisysselsettingen. Det var også nedgang i primærnæringene og innenfor transport og kommunikasjon. Størst økning var det innenfor forretningstjenester, undervisning og helse- og sosialtjenester.

Arbeidsstyrken, sysselsatte og utførte ukeverk. Sesongjusterte tall. 1 000

Flere ledige - færre undersysselsatte

Totalt 78 000 personer var arbeidsledige i 3. kvartal i år. De arbeidsledige utgjorde da 3,3 prosent av arbeidsstyrken, mot 3,2 prosent i 3. kvartal i fjor. Økningen i ledigheten kom blant menn. Ledigheten gikk ned fra 3,6 til 3,3 prosent blant kvinner og opp fra 2,8 til 3,3 prosent blant menn. Økningen i ledigheten var sterkest blant menn 25-54 år, mens nedgangen var sterkest blant kvinner 55 år og eldre.

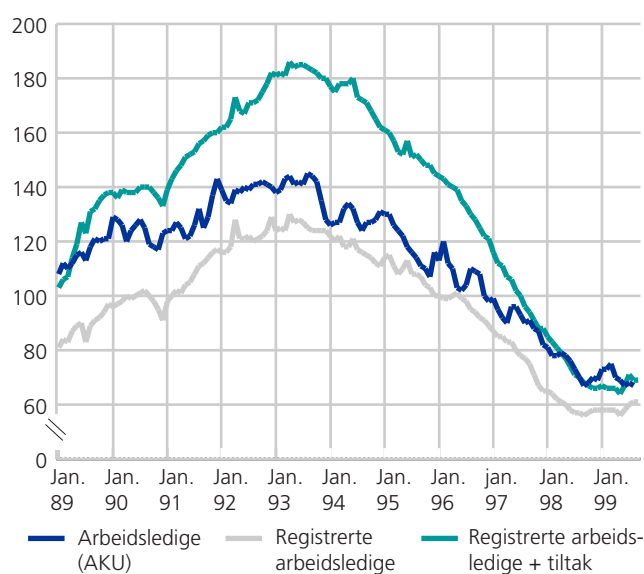
Tallet på langtidsledige var om lag uendret siste år. Langtidsledige er personer som på måletidspunktet har hatt en sammenhengende ledighetsperiode på over et halvt år. Andelen var 16 prosent av alle arbeidsledige sammenlignet med 18 prosent samme kvartal året før.

Det var 68 000 undersysselsatte i 3. kvartal i år, det vil si deltidssysselsatte som søker mer arbeid. Det var 9 000 færre enn i samme kvartal året før. Som andel av alle deltidssysselsatte tilsvarte det en nedgang fra 13,8 til 11,8 prosent.

Nedgang i utførte ukeverk

Vi har anslått at nedgangen i utførte ukeverk siste år var på 40 000, eller 2,3 prosent. Men tallene er usikre fordi vi har lagt korreksjoner inn i datagrunnlaget for å gjøre tallene mest mulig sammenlignbare med året før. Dels på grunn av at første hele uke i 3. kvartal startet en uke senere i år enn i fjor. I tillegg kan andelen som tok ferie en del av referanseuken ha vært ulik i de to årene. Dette har ført til brudd i tidsserien for utførte ukeverk og fravær.

Arbeidsledige (AKU), registrerte arbeidsledige og registrerte arbeidsledige + arbeidsmarkedstiltak. Sesongjusterte tall. 1 000

Færre midlertidig ansatte

227 000 personer var midlertidig ansatt 3. kvartal i år, en nedgang på 12 000 fra samme kvartal i fjor. Omfanget av midlertidige ansettelser var relativt høyest i primærnæringene, hotell- og restaurantvirksomhet og helse- og sosialtjenester.

Økning i sykefraværet

74 000 personer var midlertidig fraværende på grunn av sykdom hele undersøkelsesuken i 3. kvartal. Andelen

len med sykefravær var 3,7 prosent for kvinner og 2,9 prosent for menn. Korriger for bruddet i tidsserien kan økningen i sykefraværet siste år anslås til om lag 4 000 eller 0,2 prosentpoeng.

Ny estimeringsmetode

Etter forrige publisering er det foretatt en revisjon av estimeringsmetoden i AKU. Den nye estimeringsmetoden er benyttet på alle tall fra og med 1997.

Tabell 1 Personer 16-74 år i arbeidsstyrken, utførte ukeverk, registrerte arbeidsledige og personer i arbeidsmarkedstiltak. 1 000 og prosent

	Arbeidskraftundersøkelsen (AKU)						Registrerte ²			
	Personer 16-74 år	Arbeidsstyrken		Sysselsatte		Utførte ukeverk (37,5 t)	Arbeidsledige		Arbeids- ledige ³	Ordinære arbeidsmar- kedstiltak
		I alt	Prosent	I alt	Prosent		I alt	Prosent ¹		
	1 000	1 000		1 000		1 000	1 000	1 000	1 000	
					Årsgjennomsnitt					
1985	3 004	2 067	68,8	2 014	67	1 758	53	2,6	51	24
1990	3 094	2 142	69,2	2 030	66	1 698	112	5,2	93	40
1993	3 125	2 131	68,2	2 004	64	1 668	127	6,0	118	57
1994	3 136	2 151	68,6	2 035	65	1 696	116	5,4	110	53
1995	3 140	2 186	69,6	2 079	66	1 725	107	4,9	102	42
1996	3 146	2 240	71,2	2 132	68	1 716	108	4,8	91	35
1997	3 154	2 287	72,5	2 195	70	1 770	92	4,0	74	23
1998	3 167	2 323	73,3	2 248	71	1 813	74	3,2	56	15
					Endring fra året før					
1983	21	19	:	2	:	-7	17	:	22	6
1984	21	20	:	24	:	23	-5	:	3	4
1985	25	34	:	44	:	52	-11	:	-15	2
1986	20	:	:	:	:	:	-12	:	-15	-10
1987	22	43	:	40	:	21	3	:	-4	-7
1988	25	12	:	-12	:	:	24	:	17	1
1989	16	-29	:	-65	:	:	36	:	34	26
1990	7	-13	:	-19	:	:	6	:	10	6
1991	11	-16	:	-21	:	-33	4	:	8	5
1992	11	4	:	-5	:	-6	10	:	14	4
1993	9	1	:	-	:	8	1	:	4	8
1994	12	20	:	30	:	28	-11	:	-8	-4
1995	3	35	:	44	:	28	-9	:	-8	-11
1996	6	:	:	:	:	:	:	:	-11	-7
1997	8	47	:	63	:	54	-16	:	-17	-12
1998	13	35	:	54	:	42	-18	:	-18	-8
					Kvartalstall					
1996										
4. kvartal	3 142	2 241	71,3	2 148	68,4	1 790	93	4,1	78	35
1997										
1. kvartal	3 157	2 252	71,4	2 152	68,2	1 721	100	4,5	85	31
2. kvartal	3 155	2 300	72,9	2 196	69,6	1 833	104	4,5	74	23
3. kvartal	3 153	2 314	73,4	2 221	70,4	1 666	93	4,0	76	14
4. kvartal	3 152	2 282	72,4	2 209	70,1	1 862	73	3,2	59	25
1998										
1. kvartal	3 169	2 299	72,6	2 219	70,0	1 846	80	3,5	63	21
2. kvartal	3 167	2 341	73,9	2 258	71,3	1 844	83	3,6	54	17
3. kvartal	3 167	2 342	74,0	2 268	71,6	1 713	74	3,2	56	9
4. kvartal	3 167	2 308	72,9	2 248	71,0	1 847	60	2,6	50	12
1999										
1. kvartal	3 183	2 311	72,6	2 240	70,4	1 850	70	3,0	62	9
2. kvartal	3 182	2 343	73,7	2 267	71,3	1 857	76	3,2	56	8
3. kvartal	3 182	2 348	73,8	2 270	71,3	1 625	78	3,3	64	5

Tabell 1 Personer 16-74 år i arbeidsstyrken, utførte ukeverk, registrerte arbeidsledige og personer i arbeidsmarkedstiltak. 1 000 og prosent

	Arbeidskraftundersøkelsen (AKU)							Registrerte ²		
	Personer 16-74 år	Arbeidsstyrken		Sysselsatte		Utførte ukeverk (37,5 t)	Arbeidsledige		Arbeids- ledige ³	Ordinære arbeidsmar- kedstiltak
		I alt	Prosent	I alt	Prosent		I alt	Prosent ¹		
	1 000	1 000		1 000		1 000	1 000	1 000	1 000	
	Endring fra samme kvartal året før ⁴									
1996										
4. kvartal	6	:	:	:	:	:	:	:	-10	-13
1997										
1. kvartal	7	46	:	63	:	:	-17	:	-13	-15
2. kvartal	7	56	:	66	:	:	-10	:	-17	-11
3. kvartal	8	46	:	62	:	75	-16	:	-19	-11
4. kvartal	11	41	:	61	:	72	-20	:	-20	-10
1998										
1. kvartal	12	47	:	67	:	:	-20	:	-22	-9
2. kvartal	12	41	:	62	:	:	-21	:	-21	-6
3. kvartal	14	28	:	47	:	48	-19	:	-20	-5
4. kvartal	14	26	:	39	:	:	-13	:	-8	-13
1999										
1. kvartal	15	12	:	22	:	4	-10	:	-6	-12
2. kvartal	15	2	:	9	:	:	-7	:	-2	-9
3. kvartal	15	6	:	2	:	:	4	:	3	-4

¹Arbeidsledige i prosent av arbeidsstyrken. ²Arbeidsdirektoratets tall. Årsgjennomsnitt før 1988 er basert på de måneder som er med i AKU. ³Brudd i serien fra og med 1999. Endringstallene er justert for dette bruddet. ⁴Der hvor det er brudd i tidsserien er endringstall utelatt. For utførte ukeverk vil slike brudd ofte oppstå når ferier og bevegelige helligdager endrer plassering fra ett år til et annet.

Personlig tjenesteyting, 3. termin 1999

1,8 milliarder til skjønnhetspleie

I 1. halvår i år omsatte frisører og bedrifter med skjønnhetspleie for 1 864 millioner kroner. Omsetningen for bedrifter innenfor personlig tjenesteyting samlet sett var 2,9 milliarder kroner i 1. halvår i år, en økning i underkant av 10 prosent sammenlignet med samme periode i fjor.

Dette viser den nye omsetningsstatistikken for personlig tjenesteyting.

Personlig tjenesteyting i denne sammenheng omfatter næringene vaskeri- og rengjøringsvirksomhet, frisering og annen skjønnhetspleie samt begravellesbyråvirksomhet og drift av kirkegårder og krematorier. Omsetning i disse næringene er eksklusiv merverdiavgift.

Bedriftene i næringen personlig tjenesteyting omsatte for 2,9 milliarder kroner 1. halvår i år. Det er en økning

i omsetning på 248 millioner sammenlignet med 1. halvår 1998. I samme periode gikk omsetningen til bedriftene innenfor frisering og skjønnhetspleie opp med over 10 prosent eller 174 millioner kroner. Vaskeri- og renseribedriftene økte omsetningen med vel 5 prosent eller 35 millioner kroner 1. halvår i år. Omsetningen for de nevnte næringer gikk opp med 72 millioner kroner eller nesten 8 prosent 3. termin i år sammenlignet med 3. termin i fjor.

Tabell 1 Omsetningsstatistikk personlig tjenesteyting 3. termin 1999. Omsetning eksklusiv merverdiavgift. Millioner kroner

NACE	Sum 1998	1. termin 1998	2. termin 1998	3. termin 1998	4. termin 1998	5. termin 1998	6. termin 1998	Sum 1999	1. termin 1999	2. termin 1999	3. termin 1999
93. Annen personlig tjenesteyting	5 453	797	878	938	891	941	1 008	2 861	869	982	1 010
93.01 Vaskeri- og renservirksomhet.	1 394	210	221	236	244	245	238	702	218	235	249
93.02 Frisering og annen skjønnhetspleie . .	3 522	511	568	611	558	606	668	1 864	560	640	664
93.03 Begravellesbyråvirksomhet og drift av kirkegårder og krematorier	537	76	89	91	89	90	102	295	91	107	97

Kloakk- og renovasjonsvirksomhet, 3. termin 1999

20 prosent økning 1. halvår

Omsetningen innenfor kloakk- og renovasjonsvirksomhet økte med i overkant av 20 prosent 1. halvår 1999 i forhold til samme periode i fjor. Dette viser den nye omsetningsstatistikken for kloakk- og renovasjonsvirksomhet.

All omsetning i denne sammenheng er eksklusiv merverdiavgift.

Bedriftene innenfor næringen kloakk- og renovasjonsvirksomhet omsatte for i underkant av 3 milliarder kro-

ner 1. halvår 1999. Det er en økning i omsetning på 0,5 milliarder kroner sammenlignet med 1. halvår 1998. Omsetningen for 3. termin i år økte med 108 millioner kroner, eller nesten 13 prosent, sammenlignet med 3. termin i fjor.

Tabell 1 Omsetningsstatistikk kloakk- og renovasjonsvirksomhet 3. termin 1999. Omsetning eksklusiv merverdiavgift. Millioner kroner

NACE	Sum 1998	1. termin 1998	2. termin 1998	3. termin 1998	4. termin 1998	5. termin 1998	6. termin 1998	Sum 1999	1. termin 1999	2. termin 1999	3. termin 1999
90. Kloakk- og renovasjonsvirksomhet	5 093	732	899	832	879	973	778	2 963	859	1 164	940

Detaljomsætningsindeksen. Endelige tall, september 1999

1,1 milliard til apotekvarer og kosmetikk

Butikker med næringen apotekvarer, sykepleieartikler, kosmetikk og toalettartikler omsatte for 1,1 milliard kroner inklusive moms i september i år. Omsetningen i verdi økte med 76 millioner kroner eller 7,4 prosent fra september i fjor.

Volumindeksen for denne næringen steg med 3,8 prosent i september i år sammenlignet med september i fjor.

Volumindeksen for detaljhandel i alt steg med 0,4 prosent. Verdiindeksen totalt gikk opp med 2,2 prosent og prisindeksen for detaljhandel steg med 1,8 prosent. I detaljhandelen totalt ble det i verdi omsatt for 20,8 milliarder kroner i september i år. Detaljhandel er i denne sammenheng unntatt motorkjøretøy og bensin.

I løpet av årets ni første måneder steg volumindeksen for detaljhandel i alt med 1,2 prosent sammenlignet med samme periode i fjor. Verdiindeksen steg med 3,1 prosent.

Verdiindeksen for butikkhandel med bredt vareutvalg, som i stor grad består av kolonialforretninger, gikk opp med 1,8 prosent i september i år sammenlignet med september 1998. Butikkhandel med nærings- og nytelsesmidler i spesialforretninger økte verdien av omsetning med 3,5 prosent. Omsetningen av andre nye varer økte med 1,1 prosent. Denne næringen består av blant annet klær, sko, elektriske varer, møbler og byggevarer.

Sesongjustert volumindeks for detaljhandel i alt gikk ned med 2,2 prosent fra august til september i år. Sammenlignet med snittet av de ni første månedene i år gikk indeksen ned med 0,8 prosent.

0,4 prosentpoeng endring fra foreløpige tall

Endelig verdiindeks for september er 0,4 prosentpoeng lavere enn foreløpige tall som ble publisert 22. oktober.

Detaljomsætningsindeksen. September 1999. Endelige tall. 1995=100

	September 1999	Endring i prosent			Januar-september 1998-januar-september 1999
		August-september 1999	September 1998-september 1999	Oktober 1997-september 1998-oktober 1998-september 1999	
Detaljhandel i alt, eksklusiv motorkjøretøyer og bensin.					
Verdiindeks	120,6		2,2	3,5	3,1
Detaljhandel i alt, eksklusiv motorkjøretøyer og bensin.					
Volumindeks ujustert	112,2		0,4	1,4	1,2
Detaljhandel i alt, eksklusiv motorkjøretøyer og bensin.					
Volumindeks sesongjustert	113,5	-2,2	0,0	1,4	1,3

Forskning og utviklingsarbeid. Strukturstatistikk, 1997

5,7 milliarder i FoU-omsetning

Ifølge strukturstatistikk for forskning og utvikling (FoU) 1997 var det 203 bedrifter i næringen som hadde en omsetning på 5 758 millioner kroner. Det var 163 foretak i denne næringen med en omsetning på 4 279 millioner.

FoU-arbeid omfatter forskning som drives ved selvstendige forskningsinstitutter og gjelder naturvitenskap og teknikk samt samfunnsvitenskap og humanistiske fag. En del av foretakene har flere avdelinger (bedrifter) som tilhører andre næringsområder, mens andre har flere avdelinger som tilhører næringen. Det finnes også en rekke foretak innenfor andre næringsområder som har FoU-bedrifter.

Bedriftene (avdelinger eller lokale enheter) sysselsatte 8 384 personer, mens foretakene sysselsatte 6 693 personer.

Rundt åtte av ti sysselsatte i FoU-foretakene arbeider innen naturvitenskap og teknikk og står for 82 prosent av omsetningen i næringen. Tilsvarende tall for bedriftene viser at 86 prosent av de sysselsatte og 88 prosent av omsetningen kommer fra FoU innen naturvitenskap og teknikk. Foretakene investerte totalt for 336 millioner kroner i 1997, investeringer foretatt av foretakene innen samfunnsvitenskap og humanistiske fag utgjør 57 prosent.

Tabell 1 **Forskning og utvikling. Antall foretak, sysselsatte, omsetning, kostnader og bruttoinvesteringer, etter næring¹. 1997**

	Næring 73 Forskning og utviklingsarbeid	Næringshovedgruppe 73.1 Forskning og utviklingsarbeid innen naturvitenskap og teknikk	Næringshovedgruppe 73.2 Forskning og utviklingsarbeid innen samfunnsvitenskap og humanistiske fag
Antall foretak	163	114	49
Antall sysselsatte	6 693	5 375	1 318
Antall eiere	26	19	7
Antall ansatte	6 667	5 356	1 311
Antall årsverk av ansatte	5 932	4 855	1 077
Omsetning ²	4 279 243	3 514 709	764 534
Produksjonsverdi ³	4 259 252	3 497 550	761 702
Lønnskostnader ⁴	2 396 540	1 992 191	404 349
Totalt kjøp av varer og tjenester ⁵	2 073 432	1 657 085	416 347
Finansielle inntekter	126 940	114 279	12 661
Finansielle kostnader	28 658	17 788	10 870
Bruttoinvesteringer ⁶ i fysiske driftsmidler	336 039	145 416	190 623

¹Alle beløp i 1 000 kroner. ²Salgsinntekter av varer og tjenester, leieinntekter og andre driftsinntekter, ekskl. merverdiavgift. ³Omsetning korrigert for endringer i beholdning av egenproduserte ferdige varer og varer i arbeid for videresalg. Forbruk av innkjøpte handelsvarer og spesielle offentlige avgifter er trukket fra, mens aktiverte egne investeringsarbeider er lagt til. ⁴Lønn, feriepenger, honorarer o.l., arbeidsgiveravgift til folketrygden, innberetningspliktige pensjonskostnader og andre personalkostnader. ⁵Varer og tjenester kjøpt for videresalg, til bruk i foretakets egen produksjonsprosess eller for lager (lagerendringer påvirker ikke denne størrelsen). ⁶Sum av nyanskaffelser + påkostninger - salg.

Tabell 2 **Forskning og utvikling. Bedrifter, sysselsatte og driftsinntekter, etter næring. 1997**

	Næring 73 Forskning og utviklingsarbeid	Næringshovedgruppe 73.1 Forskning og utviklingsarbeid innen naturvitenskap og teknikk	Næringshovedgruppe 73.2 Forskning og utviklingsarbeid innen samfunnsvitenskap og humanistiske fag
Antall bedrifter	203	147	56
Antall sysselsatte	8 384	7 210	1 174
Omsetning i 1 000 kr ¹	5 757 859	5 090 910	666 949

¹Salgsinntekter av varer og tjenester, leieinntekter og andre driftsinntekter, ekskl. merverdiavgift.

Produksjonsindeks for industrien, september 1999

Nedgang i verkstadnæringane

Industriproduksjonen har vore om lag uendra gjennom 3. kvartal viser sesongjusterte tal. Frå august til september i år har verkstadnæringane hatt ei negativ utvikling, medan kjemisk industri og metallindustri har hatt ein auke i produksjonen.

Vekekorrigererte tal viser at produksjonen innan industrien er om lag 3 prosent lågare enn i tilsvarende periode i fjor. Dersom ein samanliknar tal for perioden frå januar til september i år med same tidsrom i fjor er bildet om lag det same.

Nedgang i verkstadnæringane

Svakare etterspurnad og aukande konkurranse over tid har sendt delar av verkstadnæringane inn i ein situasjon med svakare produksjon. Omfanget av dette vil sannsynlegvis auke framover på grunn av ei svak utvikling i ordresituasjonen, spesielt for skipsverfta og plattformindustrien. Aktiviteten innan transportmiddelindustrien viser ein vekekorrigert nedgang på vel 9 prosent i september samanlikna med tilsvarende periode i fjor. Plattformindustrien er inne i ein liknande fase, men her vil det venteleg gå noko lenger tid før aktiviteten blir vesentleg lågare. Produksjonsomfanget i september var om lag 3 prosent lågare enn på same tid i fjor. Enkelte aktørar har framleis full aktivitet, medan andre er komne inn i fasen med permitteringar og opp-

seiingar. Delar av maskinindustrien er også råka av den svake etterspurnaden frå selskap knytte til aktivitetane i Nordsjøen.

Positivt for kjemisk og metallurgisk industri

God eksportretta etterspurnad har sikra ei positiv utvikling i produksjonen innan kjemisk- og metallurgisk industri. Kjemisk industri har hatt ein moderat sesongjustert auke på 0,5 prosent, medan metallindustrien kan vise til ein auke på 2,0 prosent frå august til september.

Energivarer trekkjer ned totalindeksen

Sesongjustert nedgang i olje- og gassutvinninga og i kraftproduksjonen fører til at totalindeksen får ein klår nedgang frå august til september. Frå januar til september i år viser totalindeksen ein vekekorrigert nedgang på vel 1 prosent samanlikna med same periode i fjor. Utviklinga i produksjonen av energivarer, innsatsvarer og konsumvarer har medverka til dette.

Produksjonsindeksen for industrien, september 1999. Prosentvis endring

	Ukekorrigert ¹		Sesongjustert	
	Sep. 98-sep. 99	Jan.-sep. 98-jan.-sep. 99	Aug. 99-sep. 99	Forrige 3 md.
Totalindeksen	-3,4	-1,2	-5,6	3,8
Olje- og gassutvinning	-1,3	-1,7	-5,9	2,4
Industri	-3,2	-2,1	0,1	0,1
Kraftforsyning	-2,1	5,6	-14,6	6,8
Etter varetype				
Innsatsvarer	-1,9	-2,9	1,6	0,3
Investeringsvarer	-3,9	0,1	-5,0	0,1
Konsumvarer	-4,2	-3,1	-1,3	0,1
Energivarer	-1,2	-0,6	-7,9	3,1

¹ Omregnet til standardmåned og korrigert for ulike antall arbeidsdager per uke.

Varekonsumindeksen, september 1999

Nedgang fra august

Varekonsumindeksen viste en nedgang på 1,6 prosent fra august til september, korrigert for normale sesongvariasjoner.

Den ujusterte varekonsumindeksen var i september 0,7 prosent høyere enn den var i samme måned året før. Den høyere veksten i den sesongjusterte varekonsumindeksen, sett i forhold til detaljomsetningsindeksen, kan tilskrives konsumgruppen motorkjøretøyer.

Varekonsumindeks, september 1999. Sesongjustert og ujustert volumindeks. September 1998-september 1999. 1995=100

Periode	Sesong-justert	Prosent endring fra måneden før	Ujustert	Prosent endring fra samme måned året før
1998				
September	113,3	-1,8	110,1	2,6
Oktober	113,4	0,1	116,2	0,9
November	112,7	-0,6	112,1	1,5
Desember	109,6	-2,8	150,4	-2,4
1999				
Januar	112,5	2,6	105,4	1,0
Februar	115,3	2,5	97,8	4,8
Mars	112,2	-2,7	114,6	9,2
April	114,7	2,3	98,7	-6,9
Mai	112,1	-2,3	105,6	-4,8
Juni	114,2	1,8	115,1	1,6
Juli	115,0	0,7	117,5	-0,9
August	115,8	0,7	118,1	1,3
September	113,9	-1,6	110,8	0,7

Stor vekst i kvinnesyssetningen

I løpet av treårsperioden 1984-1987 økte sysselsettingen med om lag 160 000 personer. 100 000 av disse var kvinner. Veksten var særlig sterk innenfor varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet samt i finansiell og forretningsmessig tjenesteyting.

Bygge- og anleggsbransjen opplevde også et sterkt oppsving i disse årene. Denne høykonjunkturen skyldtes i stor grad en sterk vekst i lånefinansiert forbruk. Dette forbruket falt imidlertid betydelig etter at realrenten etter skatt økte kraftig. Samtidig gikk investeringene i næringslivet tilbake, og veksten i offentlig virksomhet ble redusert (Fredriksen 1993).

Selve vendepunktet i utviklingen kom i 1987, som dermed markerer sluttåret for det som er blitt kalt "jappetida". De næringene som ekspanderte sterkest på midten av 1980-tallet stagnerte eller gikk tilbake, samtidig med et kraftig fall i industri-syssetningen.

Veksten i sysselsettingen i 1980-årene skjedde i hovedsak blant kvinner. I 1987 var tre av fire kvinner i alderen 25-66 år med i arbeidsstyrken. Mens differansen på menns og kvinners yrkesfrekvens i 1980 var på hele 28 prosentpoeng, var den i 1987 redusert til 16. I dag er differansen på bare 10 prosentpoeng.

Høyere yrkesaktivitet blant ungdom

Under høykonjunkturen i 1984-1987 økte yrkesaktiviteten også blant ungdom. For aldersgruppen 16-19 år gjaldt dette i hovedsak deltidsarbeid ved siden av skolegangen, mens det for aldersgruppen 20-24 år i første rekke dreide seg om heltidsarbeid. Etter 1987 ble denne utviklingen reversert, særlig ved at heltidsarbeid ble erstattet av heltids skolegang eller studier (inklusive kvalifiseringstiltak administrert av arbeidsmarkedsstateten).

Redusert yrkesaktivitet blant eldre menn

Den langvarige trenden i retning av redusert yrkesaktivitet blant eldre menn fortsatte. I aldersgruppen 55-66 år sank yrkesfrekvensen fra 75 til 72 prosent i perioden

1984-1987. Til sammenligning var 95 prosent av menn i alderen 30-54 år yrkesaktive i 1987. Utviklingen for de eldre hadde sammenheng med en økende andel uføretrygdede og andre former for førtidspensjonering. Også blant eldre kvinner har uføreandelen økt, men i arbeidsmarkedsstatistikken blir dette mer enn oppveid av den generelle tendensen til økt yrkesaktivitet blant kvinner.

1987 markerer ikke bare slutten på "jappetida", men var også året for en større arbeidstidsreform, idet den ukentlige arbeidstiden ble satt ned fra 40 til 37,5 timer for de arbeidstakerne som ennå ikke hadde en slik avtale. Denne arbeidstidsforkortelsen kom først og fremst mannlige ansatte til gode, ettersom de i større grad enn kvinner arbeidet i yrker med 40 timers uke. Fra 1986 til 1987 ble det 360 000 færre sysselsatte med en faktisk arbeidstid på 40 timer eller mer.

Samme år som denne reformen ble innført, oppga likevel en tredjedel av de yrkesaktive mennene at de vanligvis arbeidet 45 timer eller mer per uke, eventuelle bjobber medregnet (Levekårsundersøkelsen 1987). En del av dette må for øvrig tilskrives ordningen med fleksibel arbeidstid (med mulighet for avspasering), foruten det pålagte overtidsarbeidet.

Kilde

Bø, T. P., Kjelsrud, M. og O. Sandvik (1993): Arbeid, Sosialt utsyn 1993, Statistisk sentralbyrå.

Fredriksen, D. F. (1993): Strukturelle endringer på arbeidsmarkedet 1950-1990, Sosialt utsyn 1993, Statistisk sentralbyrå og NOS Arbeidsmarkedsstatistikk 1987-1988, Statistisk sentralbyrå.

Andel yrkesaktive i ulike befolkningsgrupper. Prosent

	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
16-19 år i alt	45,0	46,8	45,4	46,0	42,5	44,5	50,2	53,3
20-24 år i alt	71,6	70,0	72,4	73,6	72,7	73,7	76,0	76,3
Menn 25-66 år	90,1	90,0	90,1	89,3	89,6	89,6	89,1	89,1
Kvinner 25-66 år	62,2	64,3	64,8	65,8	67,1	68,5	71,0	72,6

Ny statistikk i uke 45

08.11. Eldresentra, 1998

08.11. Hytteformidlere, september 1999

09.11. Byggekostnadsindeks, boliger, oktober 1999

09.11. Elektrisitetsstatistikk, september 1999

10.11. Campingstatistikk, september 1999

10.11. Harmonisert konsumprisindeks for Norge, oktober 1999

10.11. Hyttegrendstatistikk, september 1999

10.11. Konsumprisindeksen, per 15. oktober 1999

10.11. Prisindeks for førstegangsomsetning innenlands,
per 15. oktober 1999

10.11. Produsentprisindeksen, per 15. oktober 1999

11.11. Avfallsregnskap for plast, 1985-1997

11.11. Fergetransport mellom Norge og utlandet, september 1999

12.11. Hotell- og restaurantvirksomhet. Registerstatistikk, 1997

12.11. Ordrestatistikk. Industri, 3. kvartal 1999

